



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologiae Mysticae Sive Exercitiorum Spiritualium Admodum Reverendi Patris P. Aloysii Siderei, Alias Vincentii Caraffa, Societatis Iesv Praepositi Generali, Tomvs ...

ex Italico Latino recenter idiomate opera et studio fidelissimi cuiusdam
interpretis donatus

Iter ad coelum in quatuor partitum Semitas seu partes, & Fasciculum
Myrrhæ

Caraffa, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1660

cap. 5. De Mediis, quibus continuum acquiratur gaudium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49363](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49363)

S. Aug.
tom. 10.
Serm. 38.

Secunda est sufferre sponte lubenterque ad
fectus tribulationis & crucis. Sed ad vere,
quod, ut optimè docent Sacri Doctores,
consolationibus Mundanis, non est aliquid
sed commutare Mundi consolationes in alias
liores, quales sunt consolationes spirituales, jux
misionem Christi: *Contupsum accipit*,
namque & pax, quâ fruimur in paupertate Christi
tuplo melior est lætitiâ, quam percipimus in poss
divitiarum.

Considera, quotiescunque propter amorem De
nullam tibi subtrahis consolationem & voluptate
poralem, quâ ratione Deus continud futuro
tuum, & deliciis illud adimpleat suæ Naturæ
conformibus: enim vend, juxta Philosophiam
voluptas, qualis ejus causa. Quoniam sim har
voluptatesque quodammodo exponit Tertull
Qua major voluptas, quàm fastidium ipsius
quàm sæculi totius contemptus, quàm vera liber
conscientia integra, quàm vita sufficiens, quàm
timor nullus.

Ethic. 10.
S. Aug. in
Conf.
Tertull.
tom. 1. de
speç c. 29.

CAP. V.

De Mediis, quibus continuum accipitur
gaudium.

Primum medium.

Semper benè operandum est.

Eccles. 6. 3. **C**ognovi, quia non esset melius, quàm benè
letari in vitâ suâ. Ubi Spiritus sanctus bonam
perationem jungit cum consolatione, quia una
alterius: & quantò magis crescit bonitas operatio
tantò magis crescit etiam intensio consolationis.
munigitur medium, ut semper læti & hilares

semper bene operari : conservantes nos ab omni etiam minimâ imperfectionis labe , & defectu voluntario.

Rationem hujus, quare bonam operationem subsequatur consolatio & delectatio, reddit S. Thomas : Quia ad delectationem duo requiruntur : & consecutio boni operantis, & cognitio talis boni. Utrumque reperitur in operatione bona ritè, sanctèque peracta. Qui enim perficit actum virtutis, cognoscit bonum virtuosum, etiamque, tanquam objecto animæ rationali convenienti se adiungit & unit.

Ergo, anima mea, hæc est via veræ lætitiæ, causa veri gaudii, veræque consolationis fundamentum, operari semper bene, virtutum incumbere exercitio, procedere in via dictamen rationis, & secundum rationes æternas. Quod si lætitiæ hujusmodi augeri percipias, non secundum continuationem & extensionem duntaxat, verum etiam secundum intensiorem; procura, ut actus virtuosus quoque talis sit, continuus, extensus & intensus, præsertim actus Amoris Divini. Quapropter, para consilium Apostoli, exerce te ad pietatem: ambulata in præsentia, & exercitio Amoris Dei, & cum hoc suavem cælestemque experieris consolationem & lætitiæ.

Secundum medium.

Beneficentia erga proximum.

Charitas erga proximum efficax quoque medium est, ut vivamus in continuo gaudio. Quod probat S. Thomas: primò, quia bonum proximi nostri, propter amoris unionem, reputamus tanquam proprium. Unde, sicut lætaretur quispiam de bono proprio; ita gaudet de bono proximi sui. Secundò, quia ratione boni proximo præstiti debitum à Deo sperat & præstatur premium, & spes est causa delectationis. Tertiò, quia, cum quis benefacit proximo, in seipso considerat abundantiam quandam & excellentiam boni, propter

1.2.9.32.

S.T. 9.32. a.6.

D 2

propter quam aliis benefacere potest, & hanc
ratio causat delectationem. Quare, ratione
Charitatis proximi, quia amore Dei fluitat
benefaciendum proximo, & amor Dei est causa
delectationis. Quinto, & ultimo, ratione habens
unde liberales delectabiliter dant alii. Hoc igitur
medium erit, ut tua nostra transigatur
delectatione & consolatione; si semper fuerint
in benefaciendo proximo, nullam praetermittent
consolationem, quâ, ubi poterimus, non beati-
ficamus proximo. Et si ista consolatio percipitur in beati-
tudine corporali, quanto major erit in Charitate
cum benefecerimus animæ proximi, proinde
vera bona supernaturalia Gratia & Gloria.
causa Apostolus fidelis à se conversos
fructus lætitiæ suæ causâ erat, & propter laborem
illorum susceptos sperabat coronam Gloriæ.

Philip. 4.

*Gaudium meum, & coronam meam, quia spiritus
fructus lætitiæ suæ causâ erat, & propter laborem
illorum susceptos sperabat coronam Gloriæ.*

Tertium medium.

*Conformitas voluntatis humanæ
Divinæ.*

S. Bon. 10. 2.
Dicit. Sal.
tit. 8. c. 1.

Maximum gaudium est, inquit S. Bonaventura,
omnia ad nutum habere, & nihil in nos
Tales sunt, qui voluntatem suam Divinæ prosequuntur
conformem, eundem Divinæ subiciunt voluntati
non nisi ea, quæ Deus vult fieri, volunt, quæ
eadem omnino voluntas est cum voluntate Dei
nihil est, quod resistere possit: Omnia, quæ
facit in celo & in terra. Hanc ob causam Iohannes Baptistam
assecut: Spiritualem gaudium est à celesti gloria
tum. Sicut enim tota lætitiâ & gloria Beatorum
visione executionis voluntatis Divinæ, in
lætitiâ Iustorum in terra, necesse est. Hic enim
abundans fluvius, torrens ille consolatorum

Psal. 113.

etatum, quo Deus recreat consolaturque servos suos
 in celo: *Torrente voluptatis tua* (vel, ut alia littera
 legitur) *Torrente voluntatis tua potabis eos*: adeo, ut ea-
 que res sit *voluptas & voluntas Dei*: idem sit facere
 voluntatem Dei, quod participare de gaudio Dei. Qua-
 re quo modo Beati in celo assistentes ante thronum
 Sanctissimæ Trinitatis Patris, Filij, & Spiritus sancti
 lætæ gaudent, & infinito suffunduntur gaudio, quod
 in omnibus rebus Divinam conspiciant adimpleri vo-
 luntatem: eodem modo anima semper ambulans in
 præsentia Dei, Sanctissimæ Trinitatis, Humanitatis
 Christi, & sanctissimæ Matris, in comitatu Angelorum
 & Archangelorum cæli Incolarum, totum suum gau-
 dium in eo constituet, quod in omnibus rebus, tam
 prosperis, quam adversis videat adimpleri Divinam
 voluntatem. Sed de hac materia latius dicitur alibi,
 in exercitio conformitatis voluntatis humanæ cum
 Divinæ.

Quartum mediura.

Continua mortificatio.

Uo veri gaudij principia sacri Doctores assignant:
 spem, videlicet, præmij futuri, & tolerantiam
 Crucis præsentis: *Gaudendum*, ita loquitur S. Bernardus, *S. Bern. de
 illis, que expectamus: gaudendum de iis, que susinemus. Verb. Dem.*
 Quomodo namque nihil est, quod magis in Dei
 resultat gloriam, nec plus in nostram redündat utilita-
 tem, quam pati propter Deum; ita quoque nihil est,
 quod majorem animæ confert voluptatem & læti-
 tiam, quam si propter Deum patiat. Propterea
 S. Jacobus Apostolus asserit, quod idem pati, & in *S. Jac. 1.
 eodem pati propter Christum, sit omne gaudium, quia In exercit.
 supponit, quod idem pati sit omne bonum, ut alibi pro- de Pass.
 batum est. Christi.*
 Ergo, anima mea, si vis semper gaudere, semper
 vivere in puritate & lætitia, Christi Crucis familia-
 rem

rem te exhibe: occasionem patiendi indes ad
tibi oblatam prompto accepta animo: ibi namque
non alibi, veram reperies lætitiã, veram pacis
rumque in terris paradisum.

Quintum medium.

Bona Conscientia.

Alb. Mag. **I**lle veram (& consequenter continuam) *conscientiam*, / quopiam peccati stimulo cogit
in Parad. *dentem, in omnibus factis suis.* Talis con-
anima c. 22 *ait Sapiens, est continuam quoddam coc-*
perpetuum jubilum, & gaudium: Secure me-
peccati timore, jure convivium. Maximo

S. Chrysof. *est bona conscientia, affirmat S. Chrysof.*
to. 5. ad ver. licet nobis, si velimus, per singulos dies fitemur
eos, qui tan si virtutem exerceamus, & conscientiam pur-
rum in se- De eadem sic discit Hugo de S. 1.
ris conve- Tranquilla conscientia est, qua omnibus est
niunt. nulli gravis, utens amice ad gratiam, am-

Hugo vict. *patientiam, cunctis ad benevolentiam, & p-*
lib. II. c. 6. potest ad beneficentiam. Verum hac lætitiã
de anima. fruatur peccatores, qui cum omnibus suis
suorum oblectamentis, quibus ad tempus p-

S. Bonav. *semper ac continuo torqueatur, affligitur*
Diat. Salu. *duobus malis: à conscientia remordente, & a*
tit. 8. c. 1. dina cruciante.

S. Chrysof. *Ac primum malum opinione D. Chrysof.*
to. 5. ep. 8. pejusest, ac esse possit. Unde ab eodem ap-
ad Olymp. Crudele tormentum, dolor inexplicabilis, curam
cordis vinea, carnis fex perpetuus, jugu noc, trau-
funda, tempestas & turbo, febris nun apparenti, &
roquiem non habens.

Apud Bon. *De secundo malo sollicitudinis S. Bernardi*
l. c. modi fert sententiam: Divitie mundana con-
acquiruntur, cum timore possidentur, & con-
mittuntur.

Quapropter, ut bene advertit S. Bonaventura: *loc. cit.*
Nullus jacet in lecto florido: quia juxta mentem D. Greg.
 D. Gregorij, *Sancti nihil hujus Mundi appetunt, apud Bon.*
Nulli corde tumultibus comprimuntur. Et hujus ra- *loc. cit.*
 tionem apportat S. Augustinus: *quia bibunt de flu-*
mine Paradisi, cujus una gutta major est Oceano;
unde tota sibi hujus Mundi extinguitur. Ast pecca-
 tor e contrario jacet in lecto spinato, propter stimulos
 & spinas passionum, quibus continuè purgatur &
 affligitur ob remorsum conscientie, ob sollicitudinem
 rationis inque rerum temporalium. Et tamen non
 nulla videatur gaudere sensus voluptate; sed ibi tamen
 hæc suffocatur & extinguitur ab incerta tristitia re-
 moris conscientie: quia *nulla quies exterior poterit* *Holcos in*
delectare, quamdiu conscientia habet, unde possit mur- *Sap. 7.*
murare.

Hæc igitur via est, & medium ducendi semper vitam
 quamquam felicem, vitam beatam, festivam & jucun-
 dam: *cantare canticum novum scire jubilationem, cho-*
rus ducere cum Sanctis Angelis. Beatus ille, qui pu-
 tam & mundam sinit et conservare conscientiam, *absque*
macula, & sine ruga seu gravi seu levi. Tunc enim fiet
 ut non sibi aqua viva, *fluvius pacis, fluvius voluptatis.*
 Ut merito de eo dici possit: *Regnum Dei, cum eadem*
gloria & gaudio Dei, intra eum est.

Sextum medium.

Memoria Passionis Christi.

Gaudens gaudebo in Domino, & exultabit anima mea *Isa. 61.*
in Deo meo. Vult dicere juxta Alberti Magni expo- *Parad. an-*
 sitionem: *Gaudebo in Domino Creatore, & exultabo in* *ma c. 24.*
Domino Redemptore. Et licet exultatio est lætitia quæ
 tam intensior ac vehementior ipso gaudio, ita quoque
 magis nobis plaudendum ac jubilandum est, inquit
 propheta, propter Redæptionis, quam Creationis bene-
 ficiis: *Gaudebo in Creatore; at exultabo in Redemptore.*

Et ratio evidens est: quia per creationem operamur Dei; per Redemptionem verò ipsum obtinere; mediante Gratia per Passionem Christi nobis libera.

Et Communis Sanctorum doctrina est, ut Passio Christi binam præ se ferre faciem & aliquid uno excitare dolorem, gaudium altero. Hæc duobus modis considerari potest: primò, secundum suam causam, quæ sunt peccata nostra; secundum effectus suos, qui sunt Redemptio nostra; hæc æterna nobis confert dona Gratia & Gloria. Hæc secunda consideratio, quia fundata est in semetipsa Gloria, summaque gloria nostra, non potest cessare in corde verum ac continuum gaudium & beatitudinem.

Septimum medium.

Memoria cælestis Gloria.

Spes in aternitatem animum erigit: Et idcirco non quæ exterius tolerat, sentit: sed magis gaudium respicit, ait D. Gregorius.

S. Greg.

Eandem doctrinam tradidit Christus discipulis quando gaudebant, quod dæmones ad crucem eorumque vitium exirent & corporibus obsessis: *Non enim in hoc nolite gaudere, quia spiritus subterfugit: sed quia nomina vestra scripta sunt in cælis.* Quibus eodem instruit voluit, quale esset verum solidum gaudium, quod nemo tollit à nobis. Quod non noceret: nolite gaudere de expulsionem dæmonum, sed de latitudine ansam præbere debet, quod nomina vestra sunt in libro vitæ, quod sitis est prædestinatio eorum numero, electi ad æternam gloriam: hæc causa veri ac continui gaudij, perpetuaque lætitudinis fundamentum. Ergo spes Gloria fundametaliter in meritis Christi, in nostris secundum meritum factæ continuæque lætitudinis causa est.

Luc. 10.

Octavum medium.

*Beneficium Incarnationis Verbi
Divini.*

Maximum gaudium erit in caelo, asserit S. Bernar. S. Bern. ap. d. videri Hominem, hominum conditorem, Carthuf. inquit, eum nobis similem, nostrumque de 4. nov. C. factum, qui est Deus est Creator noster. Re- 61. non magnum est & mirabile, carnem nostram sursum S. Chrysof. stare ad dexteram Patris, & ab Angelis & Archangelis apud Alb. aurari. Mag. in Pa

Hæc consideratio ad maximam continuamque in rad. ani. c. teris conferendam lætitiæ sufficiens est, eò quod 23. exercitium sanctæ fidei suppleat defectum visionis beatæ, verèque credatur, Deum nobis propinquitate consanguinitatisque nexu conjunctum esse, nec Angelum sed hominem esse nobilem. Si consanguinitas inter Magos hujus Mundi contracta hæc incredibile Mundo præbet lætitiæ occasionem, quanto magis propinquitatis nexu nostræ naturæ cum Divina? Nobiscum Deus, ex nostra progenie, stirpe, & stemmate oriundus. Hoc est fundamentum omnis veræ lætitiæ, ait Albertus: quia Deus Alb. Mag. humanam naturam in tantum sibi univit, ut verè Parad. 23. dicatur Deus esse homo. & homo esse Deus: & quid- quid Deus habet per naturam, homo habet per gratiam.



D 5

Nonum

Nonum medium.

Amor Christi.

Valde efficax est hoc medium, ut e corde
cunctam diminuemus tristitiam, eamque
cem quandam, continuamque convertamus in
ac vitæ quasi beatæ gaudium. Et quid, quæ
est cor amore Jesu illigatum & captum, quam
quod Beatum? Homo videnter amans Jesum
quam beatus in terra, felici gaudet vita, omni
dine & gaudio repleta. Idque doctrina S. Petri

S. Pet. ep. I. Petri planè conforme est, cum ait; *Quem
videritis, diligitis: in quem nunc quoque nos
creditis: & videntes exultabitis (vel ut alij
exultatis, letitia inenarrabili, & glorificati.* Quæ
verbis docet nos Apostolus, tres actus nobis esse
deos esse in Christum: cognitionis, Amoris
Gaudij. Et gaudium illud vocat letitiam
catam, talem, inquam, letitiam, quæ
municatio & participatio quædam æternæ
& Gaudij beatifici. Quicumque igitur debet
hilariterque vivere, in terra conversari inter
cœlestesque inter delicias quiescere, unico
re, unico solo desiderio unico solo affectu,
videlicet, & sancto amore JESU Christi
præmuniat & repleat, necesse est. Etenim hic
amor talis naturæ est, ut, ubiconque
inexplicabilem proferat dulcedinem, sicque
pertus potest credere, quid sit IESUM diligere.

S. Bernard. quidem est dulcis memoria, dans vera cordis
Eandem veritatem docet nos Spiritus sanctus:
Eccles. c. I. Domini (id est filialis) delectat cor, & dabit
riam, & gaudium, & longitudinem dierum. Et
ria & gloriatio, & letitia, & corona exaltationis.
Amor Dei suo influxu tribuit cordi, quod potest

bona celestia consolationis, exultationis, Gloriz,
sanctique Boni, quod est gaudiorum omnium fun-
damentum.

Decimum medium.

Devotio erga Beatissimam Virginem
Deiparam.

Non habet amaritudinem conversatio illius, neque
dium convictus illius; sed lætitiā & gaudium. *Sap. 8.*
Quæ sententia primariò & principaliè verificatur de
Deiparâ increata & incarnata; ut secundariò ean-
dem SS. Patres intelligunt B. Virgine, cui, tan-
quam veræ benignæque Matri singularis hæc com-
petit proprietates, ut cordibus devotorum filiorum
sanctorum gaudij infundat spiritum, spiritualemque læ-
titiā.

Quapropter Arca Dei, sanctissimæ Dei Matris fi- *1. Reg. 6.*
gura: quemcunque locum, in quem divertebat, cœ-
lesti replebat benedictione, spiritali lætitiâ, & conso-
latione. Unde David adducebat Arcam Dei cum gaudio:
& in signum gaudij, quod sentiebat in corde, salubres
canti viribus coram Arca. Neque id mirum, quia, cum
sit Mater pulchra dilectionis, puri, sanctique Amoris:
Mater quoque est puri ac veri gaudij, effectus, utpote,
Divini Amoris.

Neque aliter contingere poterat, ut illa, quæ Immensi *Prov. 24.*
gaudij est Genitrix, non esset etiam Mater gaudij creati
in cordibus nostris.

Devota igitur humilitate, humilique devotione sa- *And Crst.*
lutemur & rogemus sanctissimam Virginem: Ave *de Annuc.*
(id est, gaude) sicut in te, ita in nobis. Gaude in te,
quia Dominus tecum: & Gaude in nobis, quia Domi- *S. Thom. 2.*
nus nobiscum: ac gaudium Divinum, quod est per in- *pus. 6.*
fusione in te; sit etiam quodammodo per refusionem
in nobis.

Unde:

Undecimum medium.

Desiderium Cæli.

S. Chrysof. **D**E hoc medio egregiè sanè more solito
 30. 5. Ho. 18. *S. Joannes Chrysofomus* Inquit primò
Quomodo fieri potest, ut qui homo est, semper
Gaudere namque non est difficile: continè autem
impossibile videtur.

Sed possibile est, o homo, responderet purus
Aus: & si possibile non esset, non admodum
lus, nec consulisset. Non enim simpliciter
gaudete: sed addidit continè voluptaria causa
dixerit, Gaudete in Domino semper. Etenim
sufficientissima materia est continè lætitiæ
autem gaudium hominis Christiani sit in
seu Deo, tres requiruntur conditiones juxta
Chrysofomum: prima, Sit bona conspici-
tus: secunda, Ad futura anhelat: tertia
beatam spem. Conscientià munda, Debita
Cæli, & cum desiderio Expectatio adventus
in nostrâ morte. Ast dicit quispiam: Hoc
tra experientiam; siquidem nec homines etiam
sancti continè hanc percipiunt lætitiàm.
det S. Bernardus, gaudium seu lætitiàm esse
nuam in hominibus perfectis, secundum
virtutis; esto non sit continua secundum
consequentem: semper namque cum summi
pace Divinæ resignati voluntati; tamen
per persentiant consolationem spiritus:
enim ille beatitudinis est, & non est continua
vitâ.

S. Bern.
serm. 5. in
Quad.

Hoc igitur est efficacissimum medium
continui gaudij, nec non cujusdam particeps
status futuræ Gloriæ in hac vitâ, si ad contemplationem

macula mundi ac liberi vivamus, extirpemus è corde quodcumque, etiam minimum rei temporalis desiderium, & vivamus cum certa ac secunda spe non temporalium bonorum presentis vitæ; sed æternorum vitæ futuriæ. Idque est gaudere in Domino. *Et semper in Domino gaudere, conformiter moret Apostolus.*

Conclusio hujus Exercitij.

Ex dictis evidenter hæc conclusio eruenda, & præcedem executione, indelebili caractere cordibus nostris insculpenda est.

Homo vivere nequit in hac vitâ absque voluptate seu gaudio, aut Mundi, aut Dei. Non potest simul de utroque gaudere, cum sint gaudia sibi contraria & repugnantia, veluti supra probavimus. Verum igitur gaudium de Deo amplectari debet, exterminando è corde suo falsum gaudium Mundi.

Eadem hæc conclusio nobis proponitur & confirmatur à D. Augustino. Refert enim ille, quod S. Apostolo Paulo Atheis existente, variarum sectarum allecta, ut Epicurei & Stoici cum eodem sermones conculerint: primi verum bonum, verumque gaudium collocabant in voluptatibus & delitiis corporis; secundi in virtute animæ. Dicebat Epicureus: *Mihi frui carne bonum est.* Dicebat Stoicus: *Mihi frui meo more bonum est.* Dicebat Apostolus: *Mihi adharere Deo bonum est.* Errat Epicurus, fallitur Stoicus: sed beatorum est nomen Domini spes ejus. Etenim beatitudo nostra & verum gaudium non est in corpore, nec anima; sed in utroque Creatore. Ergò secuti veram doctrinam haudquam sequi debemus Epicureorum sensibilitatem, neque Stoicorum superbiam; sed necesse est, totâ cordis nostri plenitudine amplectemur mortificationem & humilitatem Christi, veram nostram beatitudinem, verum nostrum gaudium, non tantum in caelo, sed etiam in terra,

De

*S. Aug. 10.
10. serm. 13.
de verb.
Apost. c. 7.
Act. c. 7.
Eph. 10. de
Civ. c. 18.
& alibi.*

De medijs ad huic continui gaudij finem
dictum est supra: inter omnia autem facilius
utilius mihi videtur esse medium illud Consuetudo
voluntatis nostræ cum Divinâ in omnibus rebus
suo loco dictum fuit.

Neque, ut veris Dei deliciis gaudeamus, facili-
citer abdicandæ sunt voluptates Mundi, sed
in id nobis collimandum est, & allaborandum, ut
per proficiamus in gaudio Dei, quousque
cesset, ac totaliter evanescat gaudium Mundi
egregiè verbis hisce, quibus exercitio huic
imponam, nos exhortatur D. Augustinus: *gaudium in Domino, donec finiatur gaudium in saeculo*
gaudium in Domino semper augetur, gaudium in saeculo semper minuitur, donec finiatur.

S. Aug.
serm. 37.
tom. 10.



EXER